

Temasiðurnar í Vikuskiftis Sosialinum hesaferð fara aftur um vakmyndatól í almenna rúminum. Les um tey, sum halda vakmyndatól vera av tí góða og tey, sum halda vakmyndatól eru sjúkueyðkenni. Les royndirnar aðrastaðni og síggj hvar vakmyndatól eru í Føroyum

fýra vakmyndatól í miðbýnum, eftir at fleiri herverk vórðu framd móti jólatrøum. Vakmyndatólini skuldu, í hesum førum, virka fyrirbyrgjandi, sambært Heðin Mortensen, borgarstjóra.

»Hendir nakað revsivert, hevur lögreglan heimild at síggja upp-tøkurnar á staðnum og harvið upplára møgulig lógarbrot«, segði borgarstjórin í desember í fjør.

Ein falskur tryggleiki?

Vakmyndatól kunnu hjálpa til at fyrirbyrgja og avdúka brotsverk, men hóast hetta, er tað eisini sera umráðandi at hugsa um avleiðingarnar, áðrenn avgjørt verður at seta vakmyndatól upp á almennum økjum ella heima við hús. Vit mugu spyrja okkum sjálvi, hvat

endamálið er við eftirlitinum. Fer tað at økja um tryggleikan? Og hvørjar eru fylgjurnar?

Í Føroyum hava vit eingi hagtøl, sum prógva, at alsamt fleiri vakmyndatól hava færri brotsgerðir við sær. Men hyggja vit eftir Stórabretlandi, ið hevur flest vakmyndatól pr. íbúgva, so siga hagtølini har, at fólk halda seg ikki aftur at fremja brotsverk.

Í 2008 varð mettt, at tað vóru tilsamans 4,2 mió. vakmyndatól í Stórabretlandi – harav áleið 500.000 í London. Har hevur tað víst seg, at lögreglan ikki fangar fleiri brotsmenn í umráðum í London, har vakmyndatól næstan er á hvørjum húsahorni, sammett við býarpartar, har næstan eingin vakmyndatól vóru.

Ein frágreiðing frá 2008 frá lög-regluovastunum í Stórabretlandi kom fram til, at bert 3 % av øllum brotsgerðum vóru uppláraðar takkað verið vakmyndatólum. Í London stóð verri til. Har vísti tað seg, at bert ein brotsgerð varð upplárað pr. 1.000 vakmyndatól. Har-afturímóti er tað heldur ikki heilt bíligt at hava vakmyndatól. Frá ár 2000 og fram til 2008 kostaði tað 1,8 milliardir krónur at hava vakmyndatól í London.

Í Danmark hava tey slept ætlanum, at hava meira vakmyndatól í almenna rúminum. Har vísir gransking, at vakmyndatól hevur lítt ávirkan, tá tað kemur til álvarsom brotsverk. Drukkin fólk ella gerðir, framdar í einari sinnisrørlsu, eru ikki tengdar at,

at tað verður tikið atlit til vakmyndatól. Danska kriminalforsorgin hevur eisini talað at. Hon metir, at vakmyndatól er ein følsk trygd – at tey hvørki verja borgaran ella fyrirbyrgja harðskap. Kriminalforsorgin mælir heldur til at fara tann menniskjaliga vegin, har skúli, sosialir myndugleikar og lögreglan arbeiða tætt saman.

Skal, skal ikki?

Semja tykist ikki vera á økinum um, hvørt vakmyndatól gera eitt samfelag tryggari ella ikki. Eisini er torført at siga, hvussu støðugt eftirlit ávirkar tann einstaka borgaran ella okkum menniskju sum heild.

Ein annar trupulleiki er, tá ein ikki veit, hvat ein skal halda eyga

við. Ein brotsmaður sær ikki út uppá ein ávísan máta, og hann uppførir seg heldur ikki illgruna-vert.

Vakmyndatól steðgaðu ikki yvirganginum í London í 2005, men vakmyndatólini vóru við til at upplárað sakina. Á myndunum síggjast nakrir heilt vanligir menn við ryggsekki fara spákandi inn í eina farstøð. Sjálvst ikki tann royndasti vakmyndaansari kundi gitt, at tað júst vóru hesir mans – millum fleiri túsund onnur, ið vóru yvirgangs-menn.

Hóast eitt vakmyndatól skrásetur alt og øll, kann tað, í sjálvum sær, ikki forða fyri einari brotsgerð – heldur ikki henni aftanfyrir Sjónleikarahúsið í september í fjør.